

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Vår ref.
otle

Deres ref.
14/130

Dato:
24.04.2014

Forslag til endringer i alkoholloven – åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk mv.

Vi takker for anledning til å kommentere forslag til endring i alkoholloven.

Norsk alkoholpolitikk er forankret i universelle, regulatoriske og tilgjengelighetsreducerende strategier, og i høringsnotatet nevnes det innledningsvis at tilgjengelighetsbegrensninger er et av de mest effektive virkemidler vi har for å redusere skader fra alkoholbruk. Likevel foreslår departementet at AS Vinmonopolet skal kunne holde åpent jul-, nyttårs-, påske-, og pinseaften samt på valg- og folkeavstemningsdager. Videre mener departementet at dagligvarehandelen skal kunne selge alkohol på valg- og folkeavstemningsdager. De foreslåtte endringene vil innebærer sammenfallende regler for Vinmonopolet og dagligvarebutikkene med tanke på åpningsdager. Kirkens Bymisjon mener at forslagene vil øke tilgjengeligheten av alkohol og således kunne bidra til å øke skadene fra alkoholbruk. Forslagene strider mot de nevnte tilgjengelighetsreducerende strategiene. Kirkens Bymisjon går på den bakgrunn imot forslagene. Dette gjelder spesielt forslaget som dreier seg om høytidsdagene.

Departementet påpeker at de aktuelle høytidsdagene er knyttet til perioder med et høyt alkoholinntak. Samtidig antas det at den foreslåtte utvidelsen av åpningsdager kun vil ha marginale alkoholpolitiske konsekvenser. Det vises særlig til at alkohol er tilgjengelig disse dagene ettersom dagligvarehandelen uansett holder åpent. Kirkens Bymisjon stiller seg noe undrende til en slik argumentasjon.

I Norge reguleres drikk med høyt alkoholinhold strengere enn drikk med lavere alkoholinhold. Begrunnelsen for dette er at skadepotensialet antas å variere sammen med alkoholstyrken, særlig når det gjelder akutte skader og skader som rammer andre mennesker. Sistnevnte benevnes ofte som tredjepartsskader. Det er følgelig rimelig å anta at den foreslåtte utvidelsen av Vinmonopolets åpningsdager vil føre til økt skadeomfang. Særlig vil barn og andre pårørende være utsatt disse høytidsdagene. Departementet drøfter ikke denne problemstillingen. Ut fra rent faglige og helsepolitiske betraktninger, burde departementet vurdere å stenge alkoholsalget i butikkene snarere enn å åpne Vinmonopolet.

Departementet hevder at tiden har løpt fra forbudet mot salg på valgdagene. Det vises til at skjenkeforbudet mot brennevin er opphevet, og at det følgelig allerede er mulig å kjøpe alkohol

på valgdagene. Departementet nevner videre at dagens valgordning innebærer at svært mange forhåndsstemmer, og at forbudet mot alkoholsalg således blir en symbolregel uten særlig faktisk innhold.

Kirkens Bymisjon mener at muligheten for å kjøpe alkohol ved et skjenkested ikke i seg selv innebærer at man bør oppheve forbudet mot salg fra Vinmonopolet og dagligvarebutikker. Uansett, vil de forslåtte endringene bety økt tilgjengelighet og følgelig økt konsum. Videre vil en opprettholdelse av dagens tilgjengelighetsbegrensning ikke innebære noe unntak eller noen form for faglig inkonsistens.

Departementet ber videre høringsinstansene om å uttale seg om det bør gjøres endringer i regelverket for når utlevering av alkoholholdig drikk bestilt via internett eller telefon kan skje. Dagens ordning er begrunnet i den samme tilgjengelighetsbegrensende strategien som begrunner Vinmonopolets åpningstid. Dette fastslås også i høringsnotatet. Av de grunner som er påpekt overfor mener Kirkens Bymisjon at et slik løsning er uheldig.

Til slutt vil vi peke på at ferske data fra SIRUS tyder på at nordmenns oppslutning om en restriktiv alkoholpolitikk har økt siden tusenårsskifte.

Med vennlig hilsen
Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Johannes Heggland
Kst. generalsekretær